

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLAHİYAT ANA BİLİM DALI
İSLÂM TARİHİ BİLİM DALI

**ENDERUN SARAY MEKTEBİ'NDE HAS ODA
TEŞKİLATI**

Yüksek Lisans Tezi

TAHİR GÜNGÖR

Danışman: PROF. DR. ZİYA KAZICI

İstanbul, 2007

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	IV
KISALTMALAR.....	VI
GİRİŞ.....	1
OSMANLI SARAYI.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM ENDERUN MEKTEBİ TEŞKİLATI

I. ENDERUN	8
1. Enderun'a Eleman Alımı	11
2. Enderun'da Günlük Hayatta Namaz ve Kur'ân'ın Yeri	13
3. Enderun'da Eğitim.....	15
II. ENDERUN'UN BÖLÜMLERİ.....	18
1. Büyük ve Küçük Odalar.....	19
2. Doğançı Koğuşu	21
3. Seferli Odası	23
4. Kiler Odası	26
5. Hazine Koğuşu	30
6. Has Oda.....	34

İKİNCİ BÖLÜM HAS ODA TEŞKİLATI

I. HAS ODA'NIN KURULUŞU.....	36
II. HAS ODA KASRI.....	37
III. HAS ODA'NIN MEVCUDU.....	41
IV. HAS ODALILARIN VAZİFELERİ	44
V. DİĞER ODALARDAN HAS ODA'YA GEÇİŞ	50
VI. HAS ODALILARIN KIYAFETLERİ.....	53
VII. HAS ODALILARIN ULÛFE VE BAŞIŞLERİ.....	54
VIII. HAS ODA'NIN ARZ AĞALARI	57
1. Has Odabaşı.....	58
2. Silahdar Ağa	62
3. Çukadar Ağa.....	67
4. Rikabdar Ağa.....	71
5. Dülbend Ağası	73
6. Anahtar Ağası.....	77
IX. HAS ODA'DA GÖREV YAPAN BAZI SİMALAR	79
1. Sokullu Mehmet Paşa	79
2. Silahdar Fındıklılı Mehmed Ağa	80
3. Abdurrahman Abdî Paşa	81
4. Behruz Ağa.....	83

5. Ali Ağa.....	83
6. Mirza Mehmed	84
7. Abdurrahman Çelebi.....	84
8. Abdullah Ağa	84
9. Mehmed Ağa	84

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM TARİHÎ SEYRİ İÇİNDE HAS ODA'NIN FONKSİYONLARI

I. HAS ODA'DA YAPILAN MERASİMLER.....	86
1. Hırka-i Şerif Ziyareti	86
2. Cülûs Merasimi	92
3. Muâyede Merasimi	93
II. HAS ODA'DA BULUNAN KUTSAL EMANETLER	96
III. HAS ODA'DA KUR'ÂN-I KERÎM OKUNMASI GELENEĞİ.....	98
SONUÇ	102
EKLER	105
EK I BELGELER	106
EK II RESİMLER.....	117
KAYNAKÇA	126